

Aktualności MSSF

W tym numerze:

- 1 **Założenia koncepcyjne**
RMSR publikuje materiały do dyskusji
- 3 **Ujawnienia**
Prezes RMSR prezentuje swój „dziesięciopunktowy” plan
- 6 **Umowy ubezpieczeniowe**
RMSR publikuje projekt standardu
- 8 **Wiadomości z Cannon Street**
Fundacja RMSR na temat globalnego stosowania MSSF

Projekt do dyskusji dotyczący roślin produkcyjnych

RMSR wprowadza zmiany do MSR 9 dotyczące odnawiania instrumentów pochodnych

Wymogi UE w zakresie płatności dokonywanych na rzecz rządów
- 10 **Pytania i odpowiedzi**
„Z” jak zabezpieczenia
- 13 **Na ostatniej stronie...**
- 13 **Kontakt**

RMSR (ang. IASB) publikuje materiały do dyskusji dotyczące Założeń koncepcyjnych

RMSR odpowiada na powszechne zapotrzebowanie na aktualizację jej Założeń koncepcyjnych. Arjan Brouwer z grupy Doradztwa Księgowego PwC przygląda się propozycjom i dalszym krokom.

RMSR opublikowała materiały do dyskusji (ang. discussion paper – DP) dotyczące Założeń koncepcyjnych („Założeń”). W DP znajduje się prośba do respondentów o ich wstępne opinie na temat podstawowych zagadnień, takich jak prognozy dla rozpoznawania aktywów i zobowiązań, rozróżnienie pomiędzy zobowiązaniem a kapitałem własnym, odpowiednie podstawy wyceny oraz zasady, które powinny leżeć u podstaw wymogów informacyjnych. Podczas konsultacji w sprawie przyszłego planu prac RMSR wiele osób poparło nadanie temu projektowi pierwszeństwa.

Po co nowe Założenia?

Założenia koncepcyjne są ważną podstawą rozwoju standardów rachunkowości, które będą jednocześnie oparte na zasadach ogólnych i wewnętrznie spójne. Zdaniem niektórych takiej spójnej podstawy koncepcyjnej brakowało w ostatnich obradach rady. Jednym ze źródeł debaty na temat

definicji aktywów i zobowiązań, pozostałych całkowitych dochodów i istotności ujawnianych informacji są braki w istniejących założeniach koncepcyjnych. Dodatkowo ostatni kryzys finansowy spowodował konieczność lepszego zdefiniowania efektywności działalności oraz „wartości godziwej” jako modelu wyceny.

Na jakim etapie znajdują się obecnie prace nad Założeniami?

Rozdziały poświęcone celom ogólnej sprawozdawczości finansowej i cechom jakościowym użytecznych informacji finansowych zostały ukończone w 2010 r. Dotychczasowe cechy jakościowe (rozumiałość, przydatność, wiarygodność i porównywalność) zostały zastąpione dwoma podstawowymi cechami jakościowymi: przydatnością i wiernym przedstawieniem, oraz czterema dodatkowymi cechami jakościowymi.

Wznowienie projektu już otworzyło dyskusje na temat tego, czy pojęcia takie jak zarządzanie, wiarygodność i ostrożność powinny powrócić do tekstu Założeń (wyraźne odniesienia do nich usunięto w 2010 r.). RMSR nie zamierza wznowiać prac nad tymi rozdziałami, ale prosi o opinie na temat tego podejścia, zaś EFRAG również niedawno opublikowała szereg biuletynów zawierających prośby o opinie.

Projekt prac nad Załozeniami został wstrzymany w 2010 r., a pozostały tekst ze starych Założeń został po prostu dodany w rozdziale o interesującym tytule „Założenia koncepcyjne (1989): pozostały tekst”.

Materiały do dyskusji (DP)

Rada wznowiła projekt w 2012 r. i pracowała nad DP skupiającymi się na pozostałych obszarach Założeń. W materiałach do dyskusji poproszono strony zainteresowane o wypowiedzenie się na temat propozycji Rady w niektórych obszarach oraz na temat szeregu alternatywnych rozwiązań w innych obszarach. Wybrane najważniejsze punkty to:

- **Elementy składowe:** DP proponują, aby wyłączyć prawdopodobieństwo z definicji aktywów i zobowiązań. Definicje skupiają się obecnie na tym, czy zdarzenia, które miały miejsce w przeszłości, dają kontrolę nad prawem (lub obowiązkiem) do otrzymania (lub przekazania) zasobów ekonomicznych. RMSR prosi dodatkowo o opinie na temat kilku możliwych sposobów zastosowania definicji do obowiązków warunkowych.
- **Ujmowanie:** Aktywa i zobowiązania będą ujmowane, chyba że ich ujęcie nie

dostarcza przydatnych informacji lub gdy brak jest podstawy wyceny, która pozwala na wierne przedstawienie informacji.

- **Zobowiązania i kapitał własny:** W DP zachowana została stara definicja kapitału własnego jako „udziału pozostałego w aktywach jednostki po odjęciu wszystkich jej zobowiązań”. Zaproponowano jednak „powtórna wycenę” każdej kategorii kapitału własnego i ujmowanie skutków takiej powtórnej wyceny jako przesunięcie zasobów pomiędzy kategoriami.
- **Wycena:** Proponowanym celem wyceny jest wierne przedstawienie najbardziej przydatnych informacji. RMSR nie zaznaczyła wyraźnie swoich preferencji co do jednego modelu wyceny. DP uznają fakt, że zależnie od charakteru elementu składowego sprawozdania finansowego, najbardziej przydatne informacje mogą być przedstawiane przy pomocy zestawu kilku modeli wyceny.
- **Prezentacja:** Rada nie planuje definiowania „efektywności działalności” w Założeniach, ale debata na temat tego, co ma się znaleźć w pozostałych całkowitych dochodach nadal trwa. RMSR proponuje szereg możliwości rozwiązania tego problemu w przyszłości.
- **Informacje do ujawnienia:** DP uzupełniają aktualnie prowadzone przez RMSR prace nad informacjami do ujawnienia. RMSR proponuje, aby Założenia koncentrowały się na przydatności informacji i podkreśla zasady komunikacji, które powinny leżeć u podstaw działań na rzecz ograniczenia przeładowania informacyjnego.

Odporne na zmiany w przyszłości?

Założenia skupiają się na sprawozdawczości finansowej. Może się to wydawać wąskim zakresem, biorąc pod uwagę aktualny trend w kierunku sprawozdawczości zintegrowanej. Sprawozdawczość zintegrowana skupia się szerzej na tworzeniu wartości i na powiązaniach tego aspektu ze strategią, ryzykiem, nadzorem czy efektywnością. Dzięki przyjęciu szerszego zakresu Założeń mogłyby stać się bardziej „odporne” na zmiany w przyszłości. Tym niemniej, decyzja RMSR jest zrozumiała, o ile celem jest stworzenie nowych Założeń koncepcyjnych w krótkim terminie. Wiele zasad, takich jak cechy jakościowe, może mieć zastosowanie także do szerszych inicjatyw sprawozdawczych.

Co dalej?

Uwagi do DP można zgłaszać do stycznia 2014 r. Jest to moment, w którym można wywrzeć na RMSR wpływ w podstawowych kwestiach, takich jak progi uznawania, zobowiązania a kapitał własny, wycena i zasady ujawniania informacji. Wypracowanie zgodnych opinii w tych kwestiach nie będzie proste.

Po fazie DP kolejnym krokiem będzie publikacja projektu do dyskusji (ang. exposure draft - ED). Jednak nawet po ukończeniu Założeń pozostaje kwestia już istniejących standardów. Założenia będą podstawą do opracowywania nowych standardów i zmiany istniejących, ale może upłynąć wiele czasu, zanim wszystkie standardy MSSF będą oparte na tych samych nowych Założeniach.

Dziesięciopunktowy plan Przewodniczącego RMSR w zakresie poprawek do wymogów informacyjnych

Wystąpienie Hansa Hoogervorsta na konferencji RMSR w tym tygodniu dotyczyło kierunku prac, jakie prowadzi RMSR w celu ograniczenia rozmiarów wymogów sprawozdawczości rocznej. Czy to jednak wystarczy?

Hans Hoogervorst wystąpił na konferencji RMSR na temat wymogów informacyjnych w czerwcu. Przedstawił wówczas dziesięć sposobów na poprawę ujawnień. Jego wystąpienie miało miejsce po Raporcie (ang. Feedback Statement) z Forum dyskusyjnego ze stycznia 2013 r., które poświęcone było „problemowi ujawnień” i na którym nie udało się wypracować konsensusu ani co do tego, jak zdefiniować ten problem, ani jak go rozwiązać.

„Dziesięciopunktowy plan” Hansa (skrót planu poniżej) obejmuje szereg zmian do MSR 1, w tym świeże spojrzenie na istotność. Kwestia ta została również podkreślona w ostatnich

dwóch projektach do dyskusji (ang. exposure drafts – ED) opublikowanych przez RMSR (dotyczących umów ubezpieczeniowych i regulacyjnych pozycji odroczonej). W każdym z nich zaproponowano wyraźne stwierdzenie, że ujawnienia, które nie są przydatne, mogą być pominięte.

RMSR nie jest odosobniona w swoich zmaganiach z zagadnieniem istotności. Jest to również znaczący problem dla IIRC (Rady ds. Międzynarodowej Sprawozdawczości Zintegrowanej), wyraźnie obecny w jej ostatnich konsultacjach na temat założeń sprawozdawczości zintegrowanej. Coś, co bywa

trudne już w kontekście sprawozdawczości finansowej, staje się w tym przypadku o jeden rząd wielkości trudniejsze. Założenia IIRC obejmują informacje na temat przyszłości, w długim przedziale czasowym, i dotyczą nie tylko tworzenia wartości z kapitału finansowego, ale także z pięciu innych form „kapitału”, które są mniej podatne na uzgodnione podstawy wyceny. Pojęcie istotności jest podstawowe dla celu IIRC, jakim jest połączenie tego szerokiego zakresu ze zwięzłością.

John Hitchins, globalny główny księgowy w PwC, powiedział: „To jest początek, chociaż jest to jedynie wyjaśnienie obecnego stanowiska. Podstawowym problemem jest to,

czy podchodzimy do ujawniania informacji jako do narzędzia komunikacji, czy jako do czystej konieczności dostosowania się do przepisów. Dobrym pomysłem byłoby zastanowienie się, w jaki sposób każda ujawniania informacja jest przydatna dla firmy sporządzającego. Jeśli nie potrafisz wykazać jej przydatności, to prawdopodobnie jest nieistotna. Istnieje jednak ryzyko, że mniejsze przeładowanie informacjami dla użytkowników może oznaczać więcej pracy dla sporządzających i audytorów dokumentujących, jak i dlaczego uznali, że wszystkie te niepotrzebne informacje, które pominieli, są nieistotne, i wyjaśniających to organom regulacyjnym.

**Skrót z „Przełamania schematu”,
Hans Hoogervorst, Konferencja nt. fundamentów MSSF, Amsterdam,
27 czerwca 2013 r.**

1. Powinniśmy wyjaśnić w MSR 1, że zasada istotności nie oznacza jedynie, że pozycje istotne powinny być ujawniane, ale także, że czasem lepiej jest nie wykazywać pozycji nieistotnych. Zbyt wiele szczegółów sprawia, że istotne informacje trudniej zrozumieć – dlatego wiele spółek powinno z własnej inicjatywy redukować nadmiar informacji. Inaczej mówiąc, często „mniej” znaczy „więcej”.
2. Powinniśmy wyjaśnić, że ocena istotności stosuje się do całości sprawozdania finansowego, w tym także do informacji dodatkowej. Wiele osób sądzi, że pozycje, które nie znalazły się w głównej części sprawozdania finansowego, w jego oddzielnej linii, trzeba – na wszelki wypadek – ujawnić w informacji dodatkowej. Będziemy musieli wyraźnie pokazać, że tak nie jest. Jeżeli dana pozycja nie jest istotna, nie musi być ujawniana nigdzie w sprawozdaniu finansowym.
3. Powinniśmy wyjaśnić, że jeżeli standard jest przydatny dla sprawozdania finansowego jednostki, nie wynika z tego automatycznie, że każdy wymóg informacyjny w tym standardzie będzie dostarczał w efekcie istotnych informacji. Każde ujawnienie musi być oceniane indywidualnie pod kątem istotności.
4. Usuniemy z MSR 1 sformułowania, które były interpretowane jako ustalające kolejność punktów informacji dodatkowej w sprawozdaniu finansowym. Powinno to ułatwić jednostkom komunikowanie swoich informacji w sposób bardziej logiczny i całościowy.
5. Moglibyśmy upewnić się, że MSR 1 daje spółkom elastyczność co do miejsca, w którym zasady rachunkowości są ujawniane w sprawozdaniu finansowym. Ważne zasady rachunkowości powinny zajmować ważniejsze miejsce w sprawozdaniu finansowym. Mniej ważne zasady rachunkowości mogą być przesunięte na koniec sprawozdania finansowego.

6. Na prośbę wielu użytkowników z całego świata rozważymy dodanie wymogu uzgodnienia zadłużenia netto. Da to użytkownikom jasność, co spółka określa mianem „zadłużenia netto”, a dodatkowo skonsoliduje i uporządkuje informacje na temat zadłużenia rozrzucone po całym sprawozdaniu finansowym.

7. Zastanowimy się nad opracowaniem albo ogólnych wytycznych w sprawie stosowania, albo materiałów szkoleniowych na temat istotności. Powinno to dać audytorom, sporządzającym i regulatorom o wiele jaśniejszy i ujednolicony pogląd na to, co składa się na istotne informacje. Chcemy pracować nad tą ważną sprawą wspólnie z IAASB i IOSCO.

8. Opracowując nowe standardy, będziemy dodatkowo stosować mniej normatywne sformułowania dotyczące wymogów informacyjnych. Będziemy natomiast skupiać się na celach wymogów informacyjnych i przykładach ujawnień, które spełniają te cele. W najnowszych standardach już zaczęliśmy to robić, tworząc wyraźniej miejsce na subiektywny osąd na temat istotności.

9. W drugiej połowie 2013 r. rozpoczniemy projekt badawczy w celu przeprowadzenia bardziej fundamentalnego przeglądu MSR 1, MSR 7 i MSR 8. W ramach tego projektu przyjrzymy się ponownie niektórym pracom, które już wykonaliśmy w związku z projektem dotyczącym prezentacji sprawozdań finansowych. Celem będzie zastąpienie tych standardów, tworząc zasadniczo nowe założenia w zakresie informacji do ujawnienia.

10. I wreszcie, po ukończeniu przeglądu tych standardów, przeprowadzimy ogólny przegląd wymogów informacyjnych w istniejących standardach.

Już dostępne: Niezbędny przewodnik po sprawozdawczości finansowej – streszczenia MSSF

Publikacja ta stanowi zwięzłe kompendium tematów z zakresu MSSF omawianych przez PwC, zawierające kluczowe informacje na każdy z głównych tematów z zakresu rachunkowości. Zebraliśmy wszystkie te istotne informacje, aby przedstawić łatwy sposób zapoznania się z danym tematem i znalezienia odpowiednich zasobów. Publikacja ta może być wykorzystana w połączeniu z internetową wersją na PwC inform, naszym narzędziu do badań w obszarze rachunkowości, które jest stale aktualizowane w miarę rozwoju zagadnień. Więcej informacji można znaleźć na stronie pwc.com/ifrsummaries lub inform.pwc.com.

Propozycje dotyczące umów ubezpieczeniowych – ostatni akt?

Projekt do dyskusji (ang. ED) proponuje zasadniczą zmianę rachunkowości umów ubezpieczeniowych. Być może jest to ostatnia szansa wpłynięcia na debatę przez respondentów. Bob Owel z grupy Doradztwa Księgowego PwC przygląda się propozycjom i dalszym krokom.

Czy pamiętacie, co robiliście, kiedy rozpoczynał się projekt dotyczący umów ubezpieczeniowych? Tiger Woods wygrywał swoje pierwsze mistrzostwa, owca Dolly została sklonowana, a miliony ludzi obserwowały przelatującą nad ziemią Kometę Hale'a-Boppa.

Szesnaście lat po tym, jak IASC, poprzednik RMSR, zatwierdziła projekt dotyczący rachunkowości ubezpieczeń w 1997 r., RMSR opublikowała swój drugi projekt do dyskusji (ang. exposure draft - ED). Propozycje te zastąpią MSSF 4, który w momencie jego publikacji w 2004 r. miał być z założenia standardem przejściowym. MSSF 4 aktualnie zezwala na szeroką gamę praktyk w rachunkowości umów ubezpieczeniowych.

Najnowszy ED skupia się na rozwiązaniu zgłoszonych problemów dotyczących dostrzeganej „sztucznej” zmienności wynikającej z poprzednich propozycji. Nowe propozycje rzeczywiście wydają się ograniczać w pewnym stopniu zmienność w rachunku wyników. Wprowadzają jednak znaczną złożoność oraz wymagają dodatkowych zasobów, danych i systemów modelowania.

Krótko o propozycjach

Propozycje mają zastosowanie do wszystkich umów ubezpieczeniowych i kontraktów inwestycyjnych posiadających „dyskrecjonalne cechy partycypacji” wystawianych przez

ubezpieczycieli. Umowy o świadczenie usług z ustalonymi opłatami, których podstawowym celem jest świadczenie usług, nie wchodzą w zakres propozycji. Podobnie jak MSSF 4, zmieniony ED nie zajmuje się rachunkowością stosowaną przez posiadaczy umów ubezpieczeniowych (poza reasekuracją).

ED proponuje bieżący model wyceny. Oznacza to, że szacunki podlegają ponownej wycenie w każdym okresie sprawozdawczym. Wycena zobowiązania z tytułu umowy ubezpieczeniowej jest dokonywana na bazie następujących elementów składowych: zdyskontowanych przepływów pieniężnych ważonych prawdopodobieństwem, korekty o ryzyko oraz marży na usługach umownych (poprzednio określanej jako narzut eliminujący zysk) reprezentującej niewypracowany zysk z umowy. Dozwolone jest zastosowanie podejścia uproszczonego, o ile daje ono rozsądne przybliżenie do modelu wieloelementowego lub jeżeli okres objęty wyceną jest nie dłuższy niż jeden rok.

Co się zmieniło?

Celem nowych propozycji jest minimalizacja sztucznej zmienności księgowej oraz podniesienie jakości wytycznych w sprawie prezentacji i wyceny. RMSR prosi o komentarze na temat pięciu kluczowych obszarów (opisanych poniżej) jak również na temat tego, czy odpowiednio wyważyła koszty i korzyści.

Zastosowanie pozostałych całkowitych dochodów (PCD)

Różnica pomiędzy przepływami pieniężnymi zdyskontowanymi przy pomocy bieżących stóp rynkowych i przy pomocy stóp dyskonta w momencie początkowego ujęcia jest wykazywana w PCD w przypadku przepływów pieniężnych, które nie zależą od zwrotu z aktywów bazowych. Poprzedni projekt do dyskusji proponował ujmowanie wszystkich skutków aktualizacji stopy dyskonta w wyniku finansowym. Ogranicza to po części zmienność w rachunku wyników w przypadku wyceny dłużnych papierów wartościowych przez ubezpieczycieli według zamortyzowanego kosztu lub wartości godziwej przez PCD (w oparciu o proponowane ograniczone zmiany do MSSF 9). Natomiast zwiększy się zmienność w przypadku, gdy aktywa wycenia się w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Odblokowanie marży na usługach umownych

Zmiany w przepływach pieniężnych dotyczących przyszłych usług ujmuje się w ramach marży na usługach umownych zawartej w kwocie bilansowej, nie zaś przez wynik finansowy (jak proponowano w poprzednim ED). Marża na usługach umownych nie może być ujemna. W związku z tym ujemne zmiany w przyszłych przepływach pieniężnych przekraczające wartość pozostałej marży na usługach umownych ujmuje się w wyniku finansowym.

Umowy wymagające utrzymywania przez jednostkę instrumentu bazowego oraz określające związek ze zwrotem z tych instrumentów

Niektóre umowy ubezpieczeniowe określają związek pomiędzy płatnościami na rzecz

posiadacza polisy a zwrotem z instrumentów bazowych, które jednostka ma obowiązek utrzymywać. Są to na przykład umowy „z udziałem”, „z prawem do udziału z zysku” i „z funduszem kapitałowym”. Propozycje wymagają podziału umownych przepływów pieniężnych na takie, które będą różniły się zależnie od zwrotu z instrumentów bazowych i na takie, które nie będą ulegały zmianie.

Część zobowiązania, w przypadku której przepływy pieniężne ulegają zmianom w bezpośredniej zależności od instrumentów bazowych, będzie lustrzanym odbiciem wartości bilansowej instrumentów bazowych, zarówno w wycenie, jak i w prezentacji. Pozostałe przepływy pieniężne, takie jak ściśle określone płatności, wycenia się zgodnie z modelem wieloelementowym. Zmiany przepływów pieniężnych pośrednio zależne od instrumentów bazowych (takich jak np. opcje i gwarancje) ujmuje się bezpośrednio w wyniku finansowym.

Prezentacja przychodów i kosztów

W odpowiedzi na zapotrzebowanie na informacje ilościowe zmieniony ED odchodzi od podejścia „łącznej marży” w rachunku wyników. Dąży do ujednoczenia prezentacji przychodów z innymi sektorami. Składki są przypisywane do okresów proporcjonalnie do wartości przewidywanego zakresu ochrony oraz innych usług świadczonych przez ubezpieczyciela w danym okresie. Szkody prezentuje się w momencie ich poniesienia. Składniki inwestycyjne (tj. kwoty wypłacane posiadaczom polis, nawet jeśli nie wystąpi zdarzenie objęte ubezpieczeniem) są wyłączone z przychodów. W podejściu uproszczonym składki ujmuje się systematycznie, w sposób najlepiej odzwierciedlający przekazanie usług w ramach umowy.

Przepisy przejściowe

Zmieniony ED wymaga retrospektywnego zastosowania w odniesieniu do umów ubezpieczeniowych ważnych w momencie przejścia, a także zawiera szereg uproszczeń w ustalaniu elementów składowych wyceny. Dodatkowo umożliwi on jednostkom ponowne spojrzenie w momencie przejścia na opcje stosowania wartości godziwej zgodnie z MSSF 9.

Poprzedni ED nie pozwalał na wykazywanie niewypracowanego zysku z istniejących umów ubezpieczeniowych w momencie przejścia. Oznaczałoby to, że jednostki posiadające długoterminowe umowy ubezpieczeniowe nie mogłyby wykazywać w przyszłych okresach zysku z tych umów w rachunku wyników, poza rozliczaniem korekty na ryzyko.

Co dalej?

Termin zgłaszania uwag upływa 25 października 2013 r. Data wejścia w życie zostanie prawdopodobnie ustalona na 2018 r. Kierownictwa spółek powinny jednak już teraz rozpocząć ocenę skutków nowych propozycji, jako że może to być ostatnia szansa na wywarcie wpływu na debatę.

Chociaż nie jest to wspólny projekt, RMSR i RSRF (ang. FASB) prowadziły obrady wspólnie. RSRF również opublikowała niedawno projekt do dyskusji dotyczący umów ubezpieczeniowych. Pomiedzy projektami obu Rad występuje jednak szereg różnic i w tym momencie ujednolicenie standardów wydaje się mało prawdopodobne.

Wiadomości z Cannon Street

Fundacja MSSF o globalnym stosowaniu standardów MSSF

Fundacja MSSF złożyła raport na temat pierwszej fazy przeprowadzonej przez nią oceny globalnego zastosowania MSSF. Faza ta obejmowała publikację profili MSSF krajów G20 oraz wyników badania przeprowadzonego w 66 jurysdykcjach zainteresowanych MSSF i globalnymi standardami rachunkowości. Najważniejsze wnioski są następujące:

- 95% złożyło publiczną deklarację wsparcia dla MSSF jako jedyne zestawu

standardów globalnej sprawozdawczości finansowej;

- 80% już przyjęło standardy MSSF jako wymóg dla wszystkich lub prawie wszystkich spółek publicznych;
- Jurysdykcje, które przyjęły MSSF, dokonały bardzo niewielu zmian w tych standardach.

Efektom drugiej fazy projektu będzie publikacja kolejnych profili, tak aby do końca roku omówiona została większość krajów świata.

Projekt do dyskusji dotyczący roślin produkcyjnych

RMSR opublikowała projekt do dyskusji (ED), w którym proponuje objęcie roślin produkcyjnych zakresem MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwałe”. Rośliny produkcyjne są kategorią aktywów biologicznych, które po osiągnięciu dojrzałości są utrzymywane przez jednostkę wyłącznie w celu uprawy produktów rolnych przez okres ich produktywności. Przykładem mogą być winogrona, kaczukowce i olejowce.

MSR 41 „Rolnictwo” wymaga, aby wszystkie aktywa biologiczne związane z działalnością rolniczą, w tym rośliny produkcyjne, były wyceniane w wartości godziwej pomniejszonej o koszty doprowadzenia do sprzedaży. Wymóg

ten opiera się na zasadzie, zgodnie z którą przemianę biologiczną najlepiej odzwierciedla wycena w wartości godziwej. Jednakże zgodnie z ED, po osiągnięciu dojrzałości rośliny produkcyjne nie przechodzą już dalej znaczącej przemiany biologicznej, a ich funkcjonowanie jest zbliżone do produkcji. Z tego względu projekt do dyskusji proponuje, aby rośliny produkcyjne wchodziły w zakres MSR 16, umożliwiając w ten sposób zastosowanie albo modelu kosztowego, albo modelu aktualizacji wyceny. Produkty rolne rosnące na roślinach produkcyjnych nadal będą wyceniane zgodnie z modelem wartości godziwej według MSR 41. Uwagi do ED można zgłaszać do 28 października 2013 r.

RMSR wprowadza zmiany do MSR 39 dotyczące odnowienia instrumentów pochodnych

RMSR opublikowała wąską zmianę do MSR 39, na mocy której możliwe będzie kontynuowanie rachunkowości zabezpieczeń w przypadku, gdy instrument pochodny wyznaczony jako instrument zabezpieczający podlega odnowieniu skutkującemu dalszymi rozliczeniami z kontrahentem centralnym na podstawie przepisów prawa lub regulacji, pod warunkiem spełnienia konkretnych warunków. Odnowienie w tym kontekście oznacza, że strony kontraktu zgadzają się zastąpić pierwotnego kontrahenta nowym.

Ulga ta została wprowadzona w odpowiedzi na zmiany legislacyjne w wielu jurysdykcjach, które będą prowadziły do szeroko rozpowszechnionego odnawiania instrumentów pochodnych będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym. Zmiany te były spowodowane zobowiązaniem się państw G20 do poprawy przejrzystości i nadzoru regulacyjnego nad instrumentami pochodnymi będącymi przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym. Podobna ulga zostanie zawarta w MSSF 9. Zmiany wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2014 r.

Wymogi UE dotyczące płatności na rzecz rządów

Komisja Europejska zatwierdziła dyrektywę wprowadzającą nowe wymogi w zakresie informacji do ujawnienia dla jednostek działających w sektorze wydobywczym i w sektorze pozyskiwania drewna. Jednostki, na które dyrektywa ma wpływ, będą miały obowiązek składania raportów na temat rocznych płatności dokonywanych na rzecz rządu.

Każde państwo członkowskie UE jest odpowiedzialne za transpozycję wymogów dyrektywy do lokalnych przepisów prawa. Przewiduje się, że wymogi wejdą w życie dla okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2016 r. lub później.

Alfabet „MSSF”: „Z” jak „zabezpieczenia”

Gabriela Martinez z centralnego zespołu Doradztwa Księgowego PwC przedstawia w ogólnym zarysie rachunkowość zabezpieczeń.

Minęło ponad dziesięć lat od pierwszej publikacji MSR 39, ale dla wielu osób rachunkowość zabezpieczeń nadal stanowi wyzwanie. Poniżej przedstawiamy ogólny zarys podstaw rachunkowości zabezpieczeń oraz spostrzeżenia dotyczące jej zastosowania w praktyce.

Czym jest rachunkowość zabezpieczeń?

Mówiąc najprościej, rachunkowość zabezpieczeń modyfikuje normalną podstawę wykazywania zysków i strat w rachunku wyników. Pozwala na ujmowanie zysków i strat powstałych z pozycji zabezpieczanej i instrumentu zabezpieczającego w tym samym okresie, tym samym eliminując lub ograniczając zmienność.

Stosowanie rachunkowości zabezpieczeń jest opcjonalne. Z uwagi na to, że jest ona wyjątkiem od zasad ogólnych, MSR 39 wymaga, aby jednostki spełniły określone kryteria, które mają zapobiec nadużywaniu tego rozwiązania. Spełnienie tych warunków może rodzić obciążenia. Decydując, czy stosować rachunkowość zabezpieczeń, czy nie, kierownictwo powinno ocenić koszty i korzyści.

Co może podlegać zabezpieczeniu?

Jednostki mogą zabezpieczać aktywa, zobowiązania, uprawdopodobnione przyszłe zobowiązania, wysoce prawdopodobne transakcje albo inwestycje netto w podmiocie zagranicznym, które narażają jednostki na ryzyko zmiany wartości godziwej lub przyszłych przepływów pieniężnych, co będzie miało z kolei wpływ na zysk netto. Są one powszechnie określane mianem „pozycji zabezpieczanych” Częstymi przykładami są: wysoce prawdopodobny zakup w walucie obcej (ryzyko walutowe) lub kredyt oprocentowany według zmiennej stopy procentowej.

Jakie instrumenty mogą być wykorzystywane do zabezpieczenia?

Jako instrumenty zabezpieczające można stosować większość instrumentów pochodnych (nieodzwolone sąwystawione opcje). Niektóre instrumenty nie pochodne również mogą być instrumentami zabezpieczającymi, ale są one dozwolone tylko jako zabezpieczenie przed ryzykiem walutowym.

Jakie są skutki księgowe stosowania zabezpieczeń?

MSR 39 dopuszcza trzy rodzaje rachunkowości zabezpieczeń:

Zabezpieczenie wartości godziwej

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych

Zabezpieczenie inwestycji netto

Poniższe przykłady obrazują podstawowe zasady rachunkowości zabezpieczeń. We wszystkich przykładach przyjmuje się, że spełnione zostały kryteria stosowania rachunkowości zabezpieczeń oraz, dla uproszczenia, że zabezpieczenia są w 100% skuteczne.

Zabezpieczenie wartości godziwej

Jednostka zajmująca się rafinacją metali posiada zapasy srebra. Zawiera kontrakt na sprzedaż srebra po ustalonej cenie w przyszłości (pochodny kontrakt future), aby chronić swoje zapasy przed spadkami cen srebra.

Rachunkowość ogólna	Rachunkowość zabezpieczeń
<p>Bilans:</p> <ul style="list-style-type: none"> Zapasy = cena nabycia nie wyższa od ceny sprzedaży netto Instrument pochodny = wartość godziwa (WG) ze zmianami w wyniku finansowym (WF) <p>Rachunek wyników:</p> <ul style="list-style-type: none"> Zapasy = koszt własny sprzedaży Zmiany w WG instrumentu pochodnego = pozostałe przychody/koszy operacyjne 	<p>Bilans: Skutki są zrównoważone</p> <ul style="list-style-type: none"> Zapasy = skorygowane o zmiany cen srebra Instrument pochodny = WG ze zmianami w WF <p>Rachunek wyników: Skutki są zrównoważone</p> <ul style="list-style-type: none"> Zmiany w WG zapasów = koszt własny sprzedaży Zmiany w WG instrumentu pochodnego = koszt własny sprzedaży

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych

W dniu 1 stycznia jednostka planuje zakup środka trwałego w terminie 18 miesięcy od dostawy zagranicznego. Zakup jest wysoce prawdopodobny. Jednostka zawiera kontrakty terminowe zakupu waluty obcej za 18 miesięcy po ustalonej cenie w celu zabezpieczenia się przed ryzykiem walutowym.

Rachunkowość ogólna	Rachunkowość zabezpieczeń
<p>Bilans:</p> <ul style="list-style-type: none"> Zakup nie jest wykazywany do momentu nabycia środka trwałego Instrument pochodny = WG ze zmianami w WF <p>PCD: Brak wpływu</p> <p>Rachunek wyników:</p> <ul style="list-style-type: none"> Amortyzacja środka trwałego = koszt własny sprzedaży Zmiany w WG instrumentu pochodnego = pozostałe przychody/koszy operacyjne 	<p>Bilans:</p> <ul style="list-style-type: none"> Zakup nie jest wykazywany do momentu nabycia środka trwałego Instrument pochodny = WG ze zmianami w pozostałych całkowitych dochodach (PCD) <p>PCD: Oddaje zmienność</p> <ul style="list-style-type: none"> Zmiany w WG z instrumentu pochodnego = PCD Wybór zasady reklasyfikacji z ICD: <ul style="list-style-type: none"> w momencie nabycia środka trwałego do ceny nabycia lub do rachunku wyników w okresach, w których środek trwały jest amortyzowany. <p>Rachunek wyników: Skutki realizacji instrumentu pochodnego i środka trwałego kompensuje się przez okres użytkowania środka trwałego</p>

Zabezpieczenie inwestycji netto

Jednostka, której walutą funkcjonalną jest euro, postanawia zabezpieczyć swoją inwestycję w jednostce zależnej w Stanach Zjednoczonych przy pomocy kredytu zaciągniętego w dolarach amerykańskich.

Rachunkowość ogólna

Bilans:

- przeliczenie amerykańskiej jednostki zależnej na EUR
- kredyt zaciągnięty w USD wykazywany w EUR podlega ponownej wycenie na każdy dzień sprawozdawczy

PCD: Wykazanie w PCD przeliczenia amerykańskiej jednostki zależnej

Rachunek wyników: Wykazanie ponownej wyceny kredytu w rachunku wyników w pozostałych przychodach/kosztach operacyjnych

Rachunkowość zabezpieczeń

Bilans: Bez zmian

- przeliczenie amerykańskiej jednostki zależnej na EUR
- kredyt zaciągnięty w USD wykazywany w EUR podlega ponownej wycenie na każdy dzień sprawozdawczy

PCD: Oddaje zmienność

- Wykazanie w PCD przeliczenia amerykańskiej jednostki zależnej
- Wykazanie w PCD ponownej wyceny kredytu

Rachunek wyników: Skutki przeliczenia i ponownej wyceny przeklasyfikowuje się do wyniku finansowego w momencie zbycia lub częściowego zbycia jednostki zależnej.

Uwaga – nadchodzi MSSF 9!

RMSR zamknęła swoje ponowne obrady na temat MSSF 9 „Rachunkowość zabezpieczeń” w kwietniu tego roku. Ostatecznej wersji standardu spodziewamy się w trzecim kwartale 2013 r. Przewiduje się, że zmiany wprowadzone przez ostateczny standard będą korzystne dla wszystkich jednostek,

w szczególności zaś dla jednostek działających poza sektorem usług finansowych. Przewiduje się, że jednostki będą miały możliwość jednorazowego wyboru zasad rachunkowości i będą mogły albo kontynuować stosowanie MSR 39, albo przyjąć MSSF 9 „Rachunkowość zabezpieczeń”. Warto śledzić wydarzenia, jako że zastosowanie MSSF 9 może okazać się wyborem bardzo popularnym.

Na ostatniej stronie.....

Aby uzyskać dalszą pomoc w kwestiach technicznych związanych z MSSF, prosimy o kontakt z zespołem PwC ds. sprawozdawczości finansowej w Polsce:

Tomasz Konieczny: tomasz.konieczny@pl.pwc.com tel: +48 22 523 42 85

Robert Waliczek: robert.waliczek@pl.pwc.com, tel: +48 22 523 43 32

Marta Madejska: marta.madejska@pl.pwc.com, tel: +48 22 523 41 39

Katarzyna Gospodarczyk-Chlastawa: katarzyna.gospodarczyk@pl.pwc.com, tel: +48 22 523 46 65

Niniejszy artykuł został opracowany w celach informacyjnych i stanowi jedynie ogólne wytyczne. Nie było celem tego artykułu udzielenie specjalistycznej porady. Nie uwzględnia on celów, sytuacji finansowej lub potrzeb konkretnego czytelnika i nikt nie powinien działać na podstawie informacji zawartych w artykule przed uzyskaniem niezależnej porady profesjonalisty. Nie udziela się żadnego oświadczenia ani gwarancji (wrażliwej lub dorozumianej) co do dokładności lub kompletności informacji zawartych w artykule i – w zakresie dozwolonym prawem – PricewaterhouseCoopers LLP, jego członkowie, pracownicy i przedstawiciele nie biorą na siebie żadnych zobowiązań prawnych lub finansowych ani obowiązku staranności w odniesieniu do działań lub zaniechań Państwa lub dowolnej innej osoby na podstawie informacji zawartych w niniejszym artykule oraz wszelkich decyzji podejmowanych na jego podstawie.